

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

Özgür ÖZEL

Manisa Milletvekili
Yeni Parti Genel Başkanı

Murat EMİR
Ankara Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 2'nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti "sosyal bir hukuk devletidir". 60'ıncı maddesinde de "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğı sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar" denilerek sosyal güvenlik hakkı Anayasal güvence altına alınmıştır. Ancak yıllarca çalıştıktan sonra emekli olmaya hak kazanan memurlarımızın büyük bir çoğunluğu, emeklilik dönemini huzur içinde geçirmek isterken ülkenin kötü ekonomik koşulları yüzünden ne yazık ki insanca yaşamalarını sağlayacak bir aylık almaktan oldukça uzaktırlar.

AKP'nin uyguladığı yanlış ekonomi politikaları nedeniyle gelir dağılımında ücretliler ve bağımlı sınıflar aleyhine bozulma yaşanmaktadır. Özellikle "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı altındaki ucube sistemin hayata geçmesinden sonra gelir dağılımındaki adaletsizlik giderek artmış, pandemi sonrasında da dünyada eşi benzeri görülmeyen beceriksiz ekonomi politikası nedeniyle de toplumdaki bağımlı sınıflar hızla yoksullaşmıştır.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizden etkilenen ve yoksullaşan toplumsal grupların başında emekli vatandaşlarımız gelmektedir. Aylıkları gerçek, enflasyon karşısında değersizleşen, emeklilerimiz temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlanmaktadır. Bu nedenle emeklilerimiz genel ekonomik sorunlarının yanı sıra toplumsal hayata katılamamaktan kaynaklanan sosyal ve gelir eksikliğinden kaynaklanan psikolojik sorunlarla da baş etmeye çalışmaktadır.

2023 yılında kamu görevlilerine yapılan seyyanen zammın emeklilere yansıtılmaması nedeniyle yaklaşık iki milyon beşyüz kırk bin memur emeklisi, mağdur edilmiştir. Çalışmakta olan memur ve sözleşmeli personel ile bunların emeklilerinin aylıkları arasında oldukça ciddi bir fark oluşmuştur. Yaratılan bu eşitsizlik nedeniyle kamu çalışanları emekli olduklarında çalışırken elde ettikleri aylık kazançlarının yarısına bile ulaşmayan emekli aylıklarıyla yetinmek zorunda bırakılmıştır.

Neredeyse bütün emeklilerin açlık sınırının altında kalan emekli aylıklarıyla yarı aç yarı tok yaşamaya çalıştığı ülkemizde, emekli memurlarımız da Cumhuriyet tarihinde ilk defa olarak geçinemez hale gelmiştir. Son olarak 25 Eylül'de Anayasa Mahkemesi önünde intihar eden emekli polis memuru Ali Şekeroğlu'nun son sözleri de emeklilerimizin yaşadığı bu vahim durumu gözler önüne sermektedir.

Emeklilerimizin onurlu bir yaşam sürdürebilmeleri için gerekli iyileştirmelerin biran önce yapılması devletin sorumluluğu ve yükümlülüğüdür.

Bu çerçevede, memur emeklilerine yönelik olarak 2023 yılında memurlara yapılan seyyanen zammın memur emeklilerine de yapılmasına yönelik bir düzenleme yapılması hakkaniyet ve eşitlik açısından elzem olduğu kadar sosyal devlet ilkesi gereğince de bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kamu görevlilerine ödenen ücretlerin adil, Őeffaf ve sürdürülebilir bir yapıya kavuŐturulması, sosyal devlet ilkesinin gereği olduğu kadar çalıŐma barıŐının da temel Őartıdır. Son yıllarda memurlara çeŐitli adlar altında ödenen seyyanen ücret farkları, kök maaŐ sisteminin dıŐına çıkarılarak ek ve geçici nitelikte uygulanmıŐ; bu durum, emeklilik hakları baŐta olmak üzere birçok sosyal ve mali hakkın zayıflamasına neden olmuŐtur.

Seyyanen  demeler kök maaŐa d hil edilmediği için; emekli aylıkları ve ikramiyeler düŐük kalmakta, ücret artıŐları gerçek maaŐlar üzerinden değil daraltılmıŐ kök maaŐ üzerinden yapılmakta, aynı iŐi yapan personel arasında unvan ve statü farklarına bağlı gelir adaletsizlikleri derinleŐmektedir. Ayrıca geçici nitelikteki bu  demeler, kamu maliyesinde kalıcı ve öngörülebilir bir ücret politikasının önüne geçmektedir.

Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ve kamu görevlilerinin insanca yaşam koŐullarına sahip olma hakkı gereği, ücret yapısının bütüncül ve kalıcı bir zemine oturtulması zorunludur.

Öte yandan seyyanen yapılan ödemelerin emekli aylıklarına yansıtılmaması, kamu görevlilerinin emeklilikte ciddi bir gelir kaybı yaŐayacaĐı endiŐesini artırmakta; bu durum, çalıŐanların emeklilik haklarını kullanmalarını fiilen engelleyerek görev sürelerini yasal sınırlarının sonuna kadar sürdürmek zorunda kalmalarına yol açmaktadır. EmekliliĐin caydırılması niteliği taŐıyan bu uygulama, kamu personel rejiminde doğal kadro yenilenmesini de sekteye  gratmaktadır. Deneyim aktarımının planlı biçimde sağlandığı bir sistem yerine, zorunlu uzayan çalıŐma süreleri nedeniyle yeni kadroların a ılamadığı; gençlerin kamuya giriŐ imk nlarının daraldığı ve genç iŐsizliĐinin derinleŐtiĐi bir tablo ortaya çıkmaktadır. Bu yönüyle seyyanen ödeme uygulaması yalnızca çalıŐan ve emekliler açısından değil, istihdam politikaları ve kuŐaklar arası adalet bakımından da ciddi bir yapısal soruna dönüŐmüŐtür. Bu kanun teklifi ile memurlara ödenen seyyanen maaŐ farklarının kök maaŐa d hil edilmesi; emeklilik haklarının güçlendirilmesi, ücret artıŐlarının gerçek maaŐ üzerinden yapılması ve kamu personel sistemi içinde adaletin sağlanması amaçlanmaktadır.

Kanun teklifimizle memurlarımızın ve emekli memurların yaşadığı bu adaletsiz durumun düzeltilmesi ve bir nebze olsa bile ekonomik durumlarının iyileŐtirilmesi amaçlanmıŐtır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na ek madde eklenerek memurlara halihazırda seyyanen ödenen 25.153,05 TL.'lik zammın memur emeklilerine de ödenmesi teklif edilmektedir.

MADDE 2- 375 sayılı KHK'nin ek 40. maddesinde değişiklik yapılarak halihazırda memur kadrolarında ve sözleşmeli personel pozisyonlarında görev yapmakta olan kamu görevlilerine ödenen ilave ödemenin emekliliğe esas aylık tutarına ve prime esas kazanca eklenmesine ilişkin düzenleme yapılması teklif edilmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE 375
SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 25- Kurumca bu Kanun ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı, kapsamında yaşlılık, malullük, vazife malullüğü ve ölüm aylığı ödemesi yapılan iştirakçilere ve/veya sigortalılara dosya bazında **(15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu** bulunacak tutarda aylık ilave ödeme yapılır.

Birinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılmasında; iştirakçilerin hak sahiplerinin hisseleri oranı esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz ve bu ödemeler haczedilemez.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir."

MADDE 2- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 40. maddesinin birinci fıkrasındaki **"(15.965)"** rakamı **"(19.956)"** şeklinde ve son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesintisine tabi tutulmaz ve emekli aylığına esas aylık tutarının hesaplanmasında ve prime esas kazancın hesaplanmasında dikkate alınır."

MADDE 3- Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

